

-1-

8435

Wspomnienia byłego jeńca.

84

REFERAT

HISTORICZNY

1) Michał Bogusławski płut. lat 31 blachalnik drzeci
zanaty.

2) 21 września wieś Warby pod Włodzimieniem podczas
przeprowadzania 3 dniowej pertraktacji z sovietami o przepuszczenie
z broniem bez po wprowadzeniu w błąd naszego oddziału
zostaliśmy otoczeni rotkami i piekhotą zostaliśmy wzięci
do niewoli.

3. Po przyprowadzeniu nas do Lucha i wradzeniu na
pociąg (wagon 18 ton 42 ludzi) przywieźli nas do Hepectioko
gdzie przez przeciąg 6 dni byliśmy wycieńczeni tylko kawałek
jagłankę pół litra dziennie. Pozy pobieraniu strawy karali
stai od 12⁰⁰ w południe do godz. 1 rej w noc i podczas
tego kto chciał obaczyć dlatego tak wolno idzie chwyłali
jego i kopali i wycinali na zymie przedtem je pozgiory.

z Hepectioko zostaliśmy pedzeni dniami i nocą do obszaru
m. Werba podczas tej drogi raz jeden tylko dali nam chleb
pół chleba na 3 ludzi.

4) Bluz w m. Werba stawowią szopa od tartaku w
otłowej sunono parkiet. Sama szopa dlugosci 20 metr.
wysokosci 10 met. zostało wiecej zbudowane 3 piętrowe
przykre gdzie umieszczone 480 ludzi. Wprost tej
swiętej szopy szynkowała stojani o podobne wygodni

1 metr. Kiedy przewiał wiatr i ochłodził noce gdzie podczas zimy na dolnym piętrze było 19° zimna na środkowym 12° zimna a na górnym 9° zimna

5) Jency składali nie wieknośi polaków międzytema zgodzili się zydzi białorusiny ukraińcy i niemcy. z 480 ludzi których przebywali w obozie około 45 pieciu białorusinami byli zle ustanowieni dowódcy o karolem stowic wszelkie nowe postanowienia stowic jak nie wyjsc w niedziele na robotę składke na kiedra dowódcy do kancelarii sowieckiej przesłać mieliśmy stowic wstąpić przestudowanie i otrzymawali 400 gr. chleba i chudy kwiat. Tak samo i ukraińcy leci ci stawali nie jencere między nami wyhledii stowic jak ofic. i podofic. i ich zobowiązani, zaś zydzi w tem obozie mniej gdyż nie erali nie jencere perumy.

6) Życie w tem obozie było bardzo słabe sama woda ze gdy się wstata to tylko osad gubowic i cyntymetro był na dnie i to dwa razy dziennie i raz eraj (chleb) ^{chleb jak kto zapomniał} ^{o nożny wypodali na roboty czy miał buty czy nie bez konuli lub bez piarera. Kto nie wyznał na robotę z braku butów konuli piarera lub był chory przychodził naczelnik danego oddziału dowódcy i przedstawiając rewolwer do głowy groził}

Janowicz jeśli nie wyjdzie na robotę i tak wypoczą co dnia gdzie chce wypracować normę trzeba było pracować 16 godzin dziennie bo przer 13 godzin jeśli myślny pracowali to nie było możliwe gdyż normy były strasznie wysokie. Przy powrocie z pracy o godz. 6. wieczur a czasem i później robili jencere wieczorem odprawy obaczę tak mało nie wyrobilo i jencere samykali do kawa. 4 godzin wstawać wstawać w stosunku do jencow jak najgorszy. Zaone tylko wzywali ty polska iminio polski kurwizji buntowrych i.t.d. Za karde przewinienie jak nie wyjsc na robotę robiceli do noza i wsadzeli do kawa przystem wystawiając posterunki by nikl, i jencow nie dostawali warunkiem jedzenia lub pakis 2). Jena powie lekarsha ta data się najwięcej we znaki, gdzie lekar ukraińcy opatrywali tylko ukraim i białorusin a nam przedstawiając rewolwer pytał nie co boli i tylko smarował podymę 3) Zaone z krajem i z rodniną bardzo słaba gdyż listy dawali tylko tym którzy wyrobiali normy lub dawali im o nowych postanowieniach co do roboty i innych postanowieni.

Po przeworzeniu z jednego oboru do drugiego i trzeciego gdzie przeworili w wagonach 40 ton po 80 ludzi bez wody żywności. Stano, ryba, skarani na powłoc konanie gdzie wpadali w gwałtowne bez opieki lekarzy. Woborcie jeniec w Jedowy Wisni podczas nury 42° zamykali do kana bez ubrania nie dając nic do jedzenia bez przeciąg 3 dni. Były oskazy i powyżej 30° niwsta pracował bez omy chłuchali na termometrze by temperatura spadła i tak oszukowali co dzień a gdy my im udowodnili to zamykali do kana przestaw biega kolba wrochom.

Po wybuchu wojny wyjecha mimiechiej przebywaliśmy w obozie jeniec w Czerlanach przy budowie lotniska z Czerlan w drugim dniu wojny zamęli nas pięć dni i noc bez jedzenia wody biega kolbami i zawsze wrochom odporzmbi w niyżach wilgotnych. Na każdym przestanku obstaroiali nas plewniem bizon wbrojonych, karabiny same maneprowe granaty tomowe i zbijał nas w jedną grupę i 1400 ludzi zainicjato przeszeri i powierchili 30 m. Podczas samiego inatru pod ~~Winihaci~~

gdz zostalismy napadnieni przez partyzantow
Zatamie nasi chęce nie schowei do rowu
zostali obstawiani przez bojow gdzie zginat wtmosfera
Groszyk Stanislaw z Wroslini Wojew. Poleski i Puda
z Lubelskiego i wiele innych gdzie zostali przez
bojow zerwaną trawę ponakrywani. Kiedy
napad wykonany przez partyzantow na nasz grupę
odtrawialismy strannic gdzie nam nie wolno bylo
nie chowai do rowu lecz tylko zostai na drodze
o boje strelali przez nas z rowow gdzie kilka
zgrupow zostalo zranionych. Przy przemarszu przez
Latorow zwiekszyli nam konwoj i przez caly
Latorow pedzili nas biegiem. Przechodzac jedna
ulice ujednolismy koscium i wstrone jego wnetna
byly skierowane z crotgi i dzieci crotgowe 45^{mm}
To przyjezciu do podwojorych gdzie mielismy juz
po za soba 276 km drogi zostalismy zatadowani na
poriazek do wagonow po 40 ludzi i tak nas wicli
przez poriazek 4 dni przy utrzymywaniu 2 miesiac
stomysz byl o trosze i nawet bez wody. Opieki
lekarskiej iadniej gdzie zachorowat Rlory a my
wotali okimkiem boje micyt z Karalim

gorąc mówią jeśli jeszcze raz się który pokorę
wyniosę z przodu w Starobielsku kiedy
był tak osłabiony że stojąc nie mógł tylko się wyprostować
Po przybyciu do Starobielsha gdyśmy się im
pytali dlaczego was tak mocno przeciw oni
walkę z Niemcami i myśmy z Niemcami wojowali
to oni nam odpowiedzieli że czy my już zapomnieli
jak myśmy z nimi wojowali 18 roku. W Starobielsku
zostaliśmy zwolnieni w miesiąc sierpnia i tam
wcielili do armii polskiej 24 sierpnia 41 roku.
M. p. dnia 27. II. 1943